

JOHN STEINBECK

DEN LANGE DAL

PAA DANSK VED

SIGVARD LUND

JOHN STEINBECK

DAGDRIVERANDEN. Oversat fra Amerikansk efter „Tortilla Flat“. (1938). 3. Oplag 1941.

MUS OG MÆND. Oversat fra Amerikansk efter „Of Mice and Men“. (1939). 2. Opl. 1940.

VREDENS DRUER. Oversat fra Amerikansk efter „The Grapes of Wrath“. (1939). 16. Tusinde 1941.

DET UKUELIGE SIND. Oversat fra Amerikansk efter „In Dubious Battle“. (1940). 2. Oplag 1940.

GYLDENDALSKE BOGHADEL - NORDISK
FORLAG - KØBENHAVN - MCMXXXI

KRYSANTEMUM

DEN lette graa Vintertaage lukkede Salinas Dalen helt af fra Himlen og fra hele Resten af Verden. Til alle Sider laa den som et Laag paa Bjergtoppene og gjorde den store Dal til en lukket Gryde. I den brede jævne Dalbund skar Plovene dybe Furer og efterlod den sorte Jord skinnende blank som Metal, hvor Plovene havde skaaret. Paa de nederste Højdedrag paa den anden Side Salinasfloden laa de gule Stubmarker ellers badede i det blege kolde Solskin, men nu i December var der intet Solskin i Dalen. Det tætte Pilekrat langs Floden lyste op med sine spidse stærktgule Blade.

Det var en Stilhedens og Forventnings Tid. Luften var kold og sprød. En let Vind blæste op fra Sydvest, saa Farmerne gik rundt i et stille Haab om en god Regn inden længe; men Taage og Regn kommer sjældent sammen.

Ovre paa Henry Allens Ranch paa Højdedraget paa den anden Side Floden var der ikke meget Arbejde at gøre. Høet var slaaet og bjerget, og Frugtplantagerne var pløjet op for at kunne opsuge Regnen, hvis den skulde komme. Kvæget paa de højereliggende Skraaninger var ved at blive stridhaaret og tykpelset.

Elisa Allen, der arbejdede i sin Blomsterhave, kastede et Blik ned over Gaardspladsen, hvor hun saa sin Mand, Henry Allen, staa og snakke med to Mænd, der lignede Forretningsmænd. De stod henne ved Traktorskuret og satte alle tre Foden op paa den lille Fordson-Traktor. De røg Cigaretter og betragtede Maskinen, mens de snakkede.

Elisa iagttog dem et Øjeblik og fortsatte saa sit Arbejde. Hun var femogtredive. Hendes Ansigt var stærkt og magert og hendes

Øjne klare som Vand. Hendes Skikkelse saa tung og massiv ud i Havedragten. Hun havde en sort Mandfolkehæt trukket dybt ned over Øjnene og Træsko, og hendes stormønstrede Bomulds-kjole skjultes næsten helt af et stort Molskindsforklæde med fire store Lommer til Havesaksen, Planteskeen, den lille Rive, Frøene og Kniven, hun arbejdede med. Paa Hænderne havde hun tykke Læderhandsker for at beskytte dem under Arbejdet.

Hun var ved at skære de gamle Krysanthemumstilke ned med en kort kraftig Saks. Af og til kiggede hun ned paa Mændene ved Traktorskuret. Hendes Ansigt var levende, modent og smukt, hendes Bevægelser ivrige og stærke. Krysanthemumstilkene forekom altfor smaa og tynde til hendes Kraftudfoldelse.

Hun strøg en Sky af Haar væk fra Øjnene med Bagsiden af Handsken, der efterlod en Stribe Jord paa hendes Kind. Bag hende laa det pæne hvide Stuehus med de tætvoxende røde Geranier helt op til Vinduerne. Det var et velholdt lille Hus med nypudsede Vinduer og en ren Maatte paa Dørtrinet.

Elisa saa igen ned mod Traktorskuret. De fremmede var ved at stige ind i deres lukkede Fordvogn. Hun tog den ene Handske af og borede sine stærke Fingre ind i den Skov af nye grønne Krysanthemum-Skud, der voksede op omkring de gamle Rødder. Hun skilte Bladene og saa ned mellem de tætvoxende Stilke. Der var ingen Bladlus og ingen Bænkebidere, Snegle eller Boreorme. Hendes travle Fingre ødelagde alle Skadedyr, før de kom i Gang.

Elisa saa op ved Lyden af sin Mands Stemme. Han var kommet hen i Nærheden af hende, uden at hun havde hørt det, og lænede sig over Staaltraadshegnet, der beskyttede hendes Blomsterhave mod Kvæg, Hunde og Høns.

„Du har nok travlt igen,“ sagde han. „Det ser ud til, at du faar Held med dem.“

Elisa rettede Ryggen og trak Havehandsken paa igen. „Ja. De ser ud til at blive store i Aar.“ I hendes Tone og Udtryk laa en vis Selvtilfredshed.

„Du har medfødte Anlæg for det,“ bemærkede Henry. „Nogen

af de gule Krysanthemum'er, du havde i Aar, var ti Tommer brede. Jeg vilde ønske, du vilde arbejde ude i Frugtplantagen og faa Æblerne til at blive lige saa store.“

Hendes Øjne skinnede. „Det kan godt være, jeg kunde faa dem til det. Jeg har faktisk medfødte Anlæg for det. Det havde min Mor ogsaa. Hun kunde stikke alting i Jorden og faa det til at gro. Hun sagde, at det var en Slags instinktiv Fornemmelse, man havde i Hænderne.“

„Det er det vist ogsaa, naar det gælder Blomster,“ sagde han.

„Henry, hvad var det for to Mænd, du stod og snakkede med?“

„Det skulde jeg lige til at fortælle dig. Det var to Opkøbere. Jeg solgte dem de tredive treaars-Stude. Endda næsten til min egen Pris.“

„Det var rart for dig,“ sagde hun.

„Og da det er Lørdag i Dag,“ fortsatte han, „saa har jeg tænkt mig, at vi kunde tage ind til Salinas og spise Middag paa en Restaurant og gaa i Biografen bagefter — for at fejre det.“

„Aah ja, det vilde være rart,“ sagde hun.

Henry slog over i sin spøgefulde Tone. „Der er Boksekampe i Aften. Hvad vilde du sige til at komme til Boksekamp?“

„Aah nej,“ sagde hun aandeløst. „Nej, jeg bryder mig ikke om at komme til Boksekamp.“

„Det var bare min Spøg, Elisa. Vi gaar i Biografen. Lad os se — Klokken er to nu. Jeg tager Scotty med og driver de Stude ned fra Bjerget. Det kan vel tage os et Par Timer. Saa kan vi tage til Byen ved Femtiden og spise til Middag i Comino's Hotel. Hvad siger du til det?“

„Det vil jeg selvfølgelig gerne. Det er altid rart at spise ude.“

„Det er godt. Saa gaar jeg hen og faar fat i Hestene.“

„Og jeg har rigelig Tid til at plante de Aflæggere ud,“ sagde hun.

Hun hørte sin Mand kalde Scotty hen til Stalden. Og lidt efter saa hun de to Mænd ride op ad den lysebrune Bjergside efter Studene.

Hun havde anlagt et lille firkantet sandet Bed til Aflæggerne.

Med sin Planteskede vendte hun atter og atter Jorden, glattede den og klappede den til. Saa gravede hun ti parallelle Riller til Aflægerne. Hanne i Krysanthemum-Bedet trak hun de smaa friske Skud op, klippede Bladene af hver enkelt med Saksen og lagde dem oven paa hinanden i en lille sirlig Bunke.

Ude fra Vejen hørtes Lyden af Hestehove og knirkende Vognhjul. Elisa saa op. Landevejen løb langs et tæt Pile- og Bomuldskrat, der strakte sig ned mod Floden, og op ad Vejen kom et underligt Køretøj. Det var en gammel Fjedervogn med en rund Lærreds-Overdel, som paa en Prærieskonnert. Den blev trukket af en gammel rødbrun Hest og et lille hvidbroget Æsel. En stor ubarberet Mand sad under Lærredstaget og kørte det langsomme Forspand. Under Vognen travede en mager Køter sindigt af Sted mellem Baghjulene. Paa Vognens Lærredsoverdækning stod med klodsede krogede Bogstaver malet: „Gryder, Panner, Knive, Sagse, Plæneklipere, Slibes.“ Den sorte Maling var løbet ned i smaa spidste Tunger under hvert Bogstav.

Elisa sad paa Hug paa Jorden og saa den underlige leddeløse Vogn rulle forbi ude paa Vejen. Men den rullede ikke forbi. Den svingede ind paa Vejen op til Huset, mens de gamle skrøbelige Hjul hvinede og knirkede. Den magre Køter travede ud mellem Baghjulene og løb foran Vognen. I samme Øjeblik for Ranchens to Hyrdehunde ud imod den. Saa standsede de alle tre og kredsede langsomt omkring hinanden med stive sitrende Haler og rejste Børster. Hele Karavanen gjorde Holdt ved Elisas Staaltraadshegn, den nyankomne Hund bøjede sig for Overmagten, sænkede Halsen og trak sig tilbage ind under Vognen med rejste Børster og blottede Tænder.

Manden paa Kuskesædet raabte: „Det er en farlig Hund til at slaas, naar den først kommer i Gang.“

Elisa lo. „Ja, det ser jeg. Sker det tit, at den kommer i Gang?“

Manden lod sig smitte af hendes Latter og lo selv hjerteligt med. „Der kan jo nok gaa nogen Uger imellem,“ sagde han. Han satte Benet paa Vognhjulet og kravlede stift ned. Hesten og Æslet hang med Hovederne som Blomster, der ikke har faaet Vand.

Elisa saa, at han var en meget stor Mand. Skønt hans Haar og Skæg var graasprængt, saa han ikke gammel ud. Hans slidte sorte Tøj var krøllet og fuldt af Fedtpletter. Latteren var forsvundet fra hans Ansigt i samme Øjeblik, han holdt op at le. Hans Øjne var mørke og fulde af den Grublen, der altid er i Sømænds og Fragtkuskes Øjne. Hans barkedede Hænder, som han hvilede paa Staaltraadhegnet, var fulde af Revner, og hver Revne var en sort Linie. Han tog sin lasede Hat af.

„Jeg er kommet ud af min sædvanlige Rute, Frue,“ sagde han. „Fører denneher Markvej over Floden til Landevejen til Los Angeles?“

Elisa rejste sig op og stak Saksen i Forklædelommen. „Ja, det gør den nok, men den slaar først et stort Sving og gaar over Floden ved Vadestedet. Jeg tror ikke, Deres Forspand kan slæbe Vognen gennem Sandet.“

„Det vilde forbavse Dem at se, hvad de Bæster kan præstere,“ svarede han temmelig overlegent.

„Naar de først kommer i Gang?“ spurgte hun.

Han smilede et Øjeblik. „Jaja. Naar de først kommer i Gang.“

„Jeg tror nu alligevel, De sparer en Del Tid, hvis De kører tilbage til Salinas-Vejen og følger den, til De kommer til Landevejen.“

Han lod en stor Finger glide hen ad Hegnstraaden og fik Staaltraaden til at synge. „Jeg har saamænd ikke saa travlt, Frue. Jeg kører fra Seattle til San Diego og tilbage igen hvert Aar. Det gaar al min Tid med. Det tager et halvt Aar frem og et halvt Aar tilbage. Jeg følger gerne det gode Vejr.“

Elisa tog Havehandskerne af og stak dem i Forklædelommen sammen med Saksen. Hun følte langs Underkanten af Hatteskylgen efter løsslupne Haartjævser. „Det maa ikke være nogen daarlig Levevis,“ sagde hun.

Han lænede sig fortroligt frem over Hegnet. „De har maaske set, hvad der staar paa min Vogn? Jeg reparerer Gryder og sliber Knive og Sakse. Har De ikke noget, der skal repareres eller slibes?“

„Nej, ikke Spor,“ skyndte hun sig at sige. „Jeg har ingenting.“ Hendes Øjne blev haarde.

„Det er værst med Saksene,“ forklarede han. „De fleste Skærslibere gaar bare hen og ødelægger Saksene, naar de skal slibe dem, men jeg ved, hvordan det skal gøres. Jeg har et særligt Stykke Værktøj til det. Det er en sjov lille Tingest, et nyt Patent. Men den gør det mægtig fint.“

„Nej Tak, mine Sakse er allesammen skarpe.“

„Jaja da. Men hvad med en Gryde?“ fortsatte han alvorligt. „En bulet Gryde eller en med Hul i. Den kan blive lige saa god som en ny, saa at De ikke behøver at købe en. Det sparer De Penge ved.“

„Nej Tak,“ sagde hun kort. „Jeg kan godt sige Dem, at jeg ikke har noget Arbejde til Dem.“

Hans Ansigtstudtryk blev overdrevent sørgmodigt, og hans Stemme fik et klynkende Tonefald. „Jeg har ikke haft Spor at lave i Dag. Jeg faar vist ingen Aftensmad i Aften. Jeg er nemlig kommet ud af min sædvanlige Rute. Paa Landevejen har jeg Kunder lige fra Seattle til San Diego. De gemmer alt, hvad der skal slibes, til mig, fordi de ved, at jeg gør det saa godt og sparer dem Penge.“

„Jamen jeg har desværre ikke noget til Dem,“ sagde Elisa irriteret.

Hans Blik gled bort fra hendes Ansigt og søgte mod Jorden. Der standsede det ved Krysanthemumbedet, hun havde arbejdet i. „Hvad er det for Planter, Frue?“

Irritationen og Haardheden smeltede bort fra Elisas Ansigt.

„Aah, det er Krysanthemum, vældige hvide og gule. Jeg planter dem hvert Aar og faar dem større end nogen her omkring.“

„Det er saadan nogen langstilkede Blomster, der ligner store kulørte Pudderkvaster, ikke?“

„Akkurat. Det var virkelig en god Beskrivelse af dem.“

„Men de lugter modbydeligt, til man bliver vant til dem,“ fortsatte han.

„Det er en fin bitter Lugt,“ svarede hun skarpt igen, „den er ikke Spor modbydelig.“

Han skiftede hurtigt Tone. „Jeg kan godt selv lide Lugten.“

„Jeg havde ti Tommer store Blomster i Aar,“ sagde hun.

Manden lænede sig frem over Hegnet. „Jeg kender for Resten en Dame et Stykke nede ad Vejen, der har den nydeligste Have, man kan se for sine Øjne. Hun har næsten alle Slags Blomster, men ingen Krysanthemum'er. Sidste Gang, jeg loddede Bunden i en Kobberkedel for hende, sagde hun til mig: „Hvis De nogen Sinde kommer forbi nogen pæne Krysanthemum'er, vilde jeg ønske, De vilde prøve paa at skaffe mig nogen Frø af dem. Saadan omtrent sagde hun.“

Elisas Øjne blev aarvaagne og ivrige. „Hun kan ikke have vidst meget om Krysanthemum. Man kan saa dem, men det er meget lettere at plante de smaa Skud ud, De ser der.“

„Naa, saadan,“ sagde han. „Ja, saa kan jeg vel ikke tage nogen med til hende.“

„Jo vist kan De saa,“ udbrød Elisa. „Jeg kan stikke nogen af dem i fugtigt Sand, og De kan faa dem med det samme. De slaar Rødder i Urtepotten, hvis De bare holder dem fugtige. Saa kan hun selv plante dem ud.“

„Hun bliver bestemt glad for dem, Frue. De siger jo, at De er kønne, ikke?“

„Dejlige,“ sagde hun. „Aah, de er dejlige.“ Hendes Øjne straaled. Hun rev sin falmende Hat af Hovedet og rystede sit smukke mørke Haar. „Jeg sætter dem i Urtepotte, saa kan De faa dem med det samme. Kom med ind i Gaarden.“

Mens Manden kom ind gennem Havelaagen, løb Elisa ivrigt rundt om den geraniumkantede Havegang hen til Bagsiden af Huset. Hun kom tilbage med en stor rødbrun Urtepotte. Havehandskerne glemte hun nu helt. Hun knælede ned paa Jorden ved Aflæggerbedet, gravede den sandede Jord op med Fingrene og fyldte den i Urtepotten. Saa greb hun den lille Bunke Aflæggere, hun havde lagt til Side. Med sine stærke Fingre pressede hun dem

ned i Sandet, som hun trykkede fast omkring dem med Knoerne. Manden stod bøjet over hende. „Jeg skal forklare Dem, hvad De skal gøre,“ sagde hun. „Hør godt efter, saa De kan forklare Damerne det.“

„Jeg skal nok prøve paa at huske det.“

„Se saa her. De slaar Rødder i Løbet af en Maaned. Saa skal hun plante dem ud med ca. en Fods Mellemrum i god fed Jord ligesom denne her, er De med?“ Hun holdt en Haandfuld Muldjord op for ham. „De løber hurtigt i Vejret. Men husk nu at sige til hende: I Juli skal hun skære dem ned, omtrent otte Tommer fra Jorden.“

„Før de blomstrer?“ spurgte han.

„Ja, før de blomstrer.“ Hendes Ansigt var anspændt af Iver. „De gror snart ud igen. I Slutningen af September sætter de Knop.“

Hun standsede og saa raadvild ud. „Det er Knopperne, der kræver mest Omhu,“ sagde hun tøvende. „Jeg ved ikke, hvordan jeg skal forklare Dem det.“ Hun saa ham dybt ind i Øjnene. Hendes Mund aabnede sig lidt, og hun saa ud, som om hun lyttede. „Jeg skal prøve paa at forklare Dem det,“ sagde hun. „Har De nogen Sinde hørt om at have „Plantehænder“?“

„Det kan jeg ikke sige, jeg har, Frue.“

„Naa, jeg kan kun sige Dem, hvordan det føles. Det er, naar man kniber de Knopper af, man ikke vil have. Man mærker alting helt ud i Fingerspidserne. Man ser sine egne Fingre arbejde. De gør det ligesom af sig selv. De har det paa Følelsen. De kniber og kniber Knopper af uden at tage Fejl en eneste Gang. De føler ligefrem med Planten. Er De med? Ens Fingre og Planten er eet. Man kan føle det helt op i Armen. Naar man først har det paa den Maade, kan man ikke gøre noget forkert. Forstaar De det?“

Hun knælede ned paa Jorden og saa op mod ham. Hendes Bryst svulmede lidenskabeligt.

Mandens Øjne trak sig sammen. Han saa genert bort. „Det gør jeg vist nok,“ sagde han. „Somme Tider, om Natten i Vognen der ...“

Elisas Stemme blev sagte. Før han kunde sige mere, fortsatte hun: „Jeg har aldrig levet paa den Maade, De lever, men jeg ved, hvad De mener. Naar Natten er mørk — saa staar Stjernerne skarpe og straalende, og der er Stilhed. Det er ligesom man stiger og stiger! Og hver af Stjernerne borer sig ind i ens Krop. Hed og skarp og — dejlig.“

Mens hun knælede dér, rakte hendes Haand uvilkaarligt ud imod hans Ben i de fedtede sorte Bukser. Hendes tøvende Fingre rørte næsten ved hans Tøj. Saa sank Haanden igen ned mod Jorden. Hun krøb sammen som en logrende Hund.

„Det lyder kønt, som De dér siger det,“ sagde han. „Men naar man ingen Middagsmad har faaet, saa er det ikke saa kønt.“

Hun rejste sig og rettede sig op, og hendes Ansigt var skamfuldt. Hun rakte Urtepotten frem mod ham og anbragte den for sigtigt i hans Arme. „Værsgo. Sæt den ved Siden af Dem oppe i Vognen, saa De kan holde Øje med den. Maaske kan jeg finde noget at gøre for Dem.“

Omme bag Huset rodede hun i en Dyng gammel Jern og fandt to gamle bulede Aluminiumskasseroller, som hun tog med og gav ham. „Maaske kan De lave dem i Stand.“

Hans Væsen forandrede sig. Han blev Fagmand. „Jeg kan lave dem saa gode som nye.“

Bag i Vognen stillede han en lille Ambolt, og op af en olietilmurt Værktøjskasse tog han en lille Maskinhammer. Elisa gik ud gennem Laagen og saa paa ham, mens han bankede Bulerne i Kasserollerne ud. Hans Mund blev selvsikker og vidende, og under et vanskeligt Punkt af Arbejdet bed han sig i Underlæben.

„De sover ude i Vognen?“ spurgte Elisa.

„Det gør jeg, Frue. Der ligger jeg tørt som en Ko, enten det saa er Regn eller Solskin.“

„Det maa være dejligt,“ sagde hun. „Jeg vilde ønske, Kvinder kunde gøre den Slags Ting.“

„Det er ikke noget Liv for en Kvinde.“

Hendes Overlæbe trak sig lidt i Vejret og blottede hendes Tænder. „Hvordan kan De vide det?“ sagde hun.

„Det ved jeg ikke, Frue,“ svarede han. „Hvor skulde jeg ogsaa vide det fra? Værs'go, dér er Deres Kasseroller. Færdige. De behøver ikke at købe nye.“

„Hvormeget er det?“

„Skal vi sige halvtreds Cents. Jeg holder mine Priser lave og mit Arbejde godt. Det er derfor, at jeg har alle de tilfredse Kunder langs Landevejen.“

Elisa hentede et halvtreds Cent-Stykke til ham inde i Huset og lod det falde ned i hans Haand. „En skønne Dag vil De maaske blive forbyrset ved at opdage, at De har en Konkurrent i mig. Jeg kan nemlig ogsaa slibe Sakse. Og jeg kan banke Buler ud af Kogekar. Jeg kunde godt vise Dem, hvad en Kvinde duer til.“

Han lagde Hammeren tilbage i den fedtede Værktøjskasse og skubbede den lille Ambolt ind i Vognen. „Det vilde være et en- somt Liv for en Kvinde, Frue. Og et ubyggeagt Liv, med Dyr krybende inde under Vognen hele Natten.“ Han satte Foden paa Svinglen, støttede sig med den ene Haand paa Æslets Kryds, kravede op paa Bukken og greb Tøjlerne. „Mange Tak skal De have, Frue,“ sagde han. „Jeg skal nok gøre, som De har givet mig Besked paa. Jeg kører tilbage, til jeg støder til Salinas-Vej.“

„Og husk nu,“ raabte hun, „at holde Sandet fugtigt, hvis det varer længe, inden De kommer til Stedet.“

„Sandet, Frue? ... Sandet? Ja, vist saa. De mener, omkring Krysanthemum'erne. Ja, det kan De tro, jeg skal.“ Han slog Smæk med Tungen. Dyrene lagde sig villigt frem i Seletøjet. Køteren indtog sin Plads mellem Baghjulene. Vognen vendte og rullede ud ad Vejen til Gaarden og tilbage samme Vej, den var kommet, langs Floden.

Elisa stod foran sit Staaltraadshegn og fulgte det langsomme Køretøj med Øjnene. Hendes Ryg var rank, Hovedet kastet lidt tilbage og Øjnene halvt lukkede, saa at hun kun utydeligt opfangede Sceneriet. Hendes Læber bevægede sig stumt og dannede Ordene: „Far—vel — Far—vel.“ Saa hviskede hun: „Det er en god Retning. Den fører ud i Lyset.“ Lyden af hendes Hvissen fik hende til at fare sammen. Hun rev sig løs fra sine Tanker og saa

sig omkring, om nogen havde hørt noget. Kun Hundene havde hørt hendes Ord. De løftede Hovederne mod hende fra deres Søvn i Støvet, strakte sig lidt og lagde sig igen til at sove. Elisa vendte sig om og skyndte sig ind i Huset.

I Køkkenet stak hun Haanden om bag Komfuret og følte paa Vandbeholderen. Den var endnu fuld af varmt Vand fra Mådlavningen. I Badeværelset rev hun sine snavsede Klæder af og kastede dem hen i et Hjørne. Saa gav hun sig til at skrubbe sig med Pimpsten — Ben og Laar, Lænder, Bryst og Arme — til hendes Hud var rød og skrabet. Da hun havde tørret sig, stillede hun sig foran Spejlet i Soveværelset og betragtede sit Legeme. Hun trak Maven ind og skød Brystet frem. Saa vendte hun sig om og saa over Skulderen paa sin Ryg.

Lidt efter begyndte hun langsomt at klæde sig paa. Hun tog sit nyeste Undertøj paa, sine bedste Strømper og den Kjole, der bedst fremhævede hendes Skønhed. Hun børstede Haaret omhyggeligt, trak Øjenbrynene op og kom Rødt paa Læberne.

Inden hun var færdig, hørte hun den dumpe Lyd af Hovslag og Raabene fra Henry og Scotty, mens de drev Studene ind i Vænge. Hun hørte Leddet slaa i og belavede sig paa Henrys Ankomst.

Hans Skridt lød allerede ude fra Forstuen. Han traadte ind i Huset og kaldte: „Elisa, hvor er du henne?“

„Her i Soveværelset. Ved at klæde mig paa. Jeg er ikke færdig. Der er varmt Vand i Køkkenet til dig. Skynd dig, det er ved at blive sent.“

Da Elisa hørte ham plaske i Badekarret, lagde hun hans mørke Tøj frem paa Sengen sammen med Skjorte, Sokker og Slips. Hun stillede hans blankpudsede Sko paa Gulvet ved Siden af Sengen. Saa gik hun ud paa Verandaen og satte sig stift og mekanisk ned. Hun saa ned mod Flodvejen, hvis Piletræer stadig var gule af visne Blade og i den lette Vintertaage saa ud, som var de badet i Solskin. Det var den eneste Farve i den graa Eftermiddag. Hun sad længe uden at røre sig. Hendes Øjne blinkede sjældent.

Henry kom tumlende ud ad Døren, idet han stak Slipset ind under Vesten. Elisa stivnede og fik et stramt Udtryk i Ansigtet.

Den lange Dal

Henry standsede brat og saa paa hende. „Jamen — Elisa. Hvor ser du pæn udi!“

„Pæn? Synes du, jeg ser pæn ud? Hvad mener du med „pæn“?“

Henry fremturede i sin Ubehændighed. „Det ved jeg ikke. Jeg mener, at du ser ligesom forandret ud — stærk og lykkelig.“

„Ser jeg stærk ud? Hvad mener du med „stærk“?“

Han saa forlegen ud. „Du har noget for med mig,“ sagde han hjælpeløst. „En eller anden Spøg. Du ser stærk nok ud til at brække en Kalv over dit Knæ, og lykkelig nok til at spise den som en Vandmelon.“

Et Øjeblik mistede hun sin Stivhed. „Henry! Lad være at sige saadan noget. Du vidste ikke, hvad du sagde.“ Hun fattede sig igen. „Ja, jeg er stærk,“ pralede hun. „Jeg har aldrig før vidst, hvor stærk jeg var.“

Henry saa ned mod Traktorskuret, og da han saa paa hende igen, var det med sit sædvanlige Blik. „Jeg gaar ud efter Vognen. Du kan tage din Frakke paa, mens jeg starter den.“

Elisa gik ind i Huset. Hun hørte ham svinge op foran Laagen og sætte Motoren i langsom Gang, men hun gav sig god Tid til at sætte sin Hat. Hun hev i den og trykkede den ned, snart det ene, snart det andet Sted. Da Henry til sidst slog Motoren helt fra, trak hun sin Frakke paa og kom ud.

Den lille Sportsvogn hoppede af Sted paa Markvejen langs Floden, hvor den fik Fuglene til at flyve op og Harene til at fare ind mellem Buskene. To Traner baskede tungt hen over Pilekrattet og gik ned ved Flodkanten.

Langt forude paa Vejen saa Elisa en mørk Plet. Hun vidste, hvad det var.

Hun prøvede paa ikke at se, idet de passerede forbi, men hendes Øjne vilde ikke lystre hende. Hun hviskede sørgmodigt til sig selv: „Han kunde gerne have smidt det hele ind i Krattet. Det vilde ikke have kostet megen Ulejlighed. Men han beholdt Urtepotten,“ forklarede hun sig selv. „Han kunde ikke smide Urtepotten fra sig. Derfor kunde han ikke smide dem helt ind i Krattet.“

Sportsvognen tog et Vejsving, og hun saa igen den lille Kara-

vane forude. Hun vendte sig helt om mod sin Mand, saa at hun ikke kunde se den lille overdækkede Vogn med det umage Forspand, idet de passerede den.

Det varede kun et Øjeblik. Saa var de forbi. Hun saa sig ikke tilbage.

„Det skal blive rart at faa en god Middag i Aften,“ sagde hun højt til sin Mand gennem Motorlarven.

„Nu er du igen forandret,“ klagede Henry. Han tog en Haand fra Rattet og klappede hendes Knæ. „Jeg burde tage dig tiere ind til Byen og give dig Middag. Det vilde være godt for os begge to. Vi bliver saa tunge i det ude paa Ranch'en.“

„Henry,“ spurgte hun, „kan vi ikke faa Vin til Middagen?“

„Selvfølgelig kan vi det. Det vilde for Resten være dejligt!“

Hun sad tavs et Øjeblik; saa sagde hun: „Henry, slaar de hinden slemt i Stykker ved de der Boksekampe?“

„Ja, somme Tider, men som Regel ikke. Hvorfor det?“

„Aah, jeg har læst om, hvordan de faar Næsen brækket, og Blandet løber ned ad Brystet paa dem. Jeg har læst om, hvordan Boksehandskerne bliver tunge og gennemtrukne af Blod.“

Han saa til Siden paa hende. „Hvad gaar der af dig, Elisa? Jeg vidste ikke, at du læste om den Slags.“ Han standsede næsten Vognen og drejede saa til højre over Broen over Salinas Floden.

„Kommer der nogen Sinde Kvinder til Boksekampe?“ spurgte hun.

„Ja, nogen kommer der. Hvad er der, Elisa? Vil du gerne derhen? Jeg tror ikke, du kan lide det, men jeg vil gerne tage dig med, hvis du virkelig har Lyst.“

Hun afslappedes helt paa Sædet. „Aah nej. Nej Tak. Jeg har ikke Lyst til det, det er jeg sikker paa.“ Hendes Ansigt var vendt bort fra ham. „Det er nok, hvis vi kan faa Vin. Det er rigeligt.“ Hun slog Frakkekraven op, saa at han ikke kunde se, at hun græd stille — som en gammel Kvinde.

Dick betydningsfuldt. „I Virkeligheden kan man ikke lære noget af at læse om det i Bøger.“

De kom over et Jernbanespor. En Blokpost lidt oppe ad Linien var mærket med grønt Lys. „Det er Pokkers mørkt i Aften,“ sagde Root. „Gud ved, om Maanen kommer frem senere. Det plejer den at gøre, naar det er saa mørkt. Du taler først, ikke Dick?“

„Nej, det gør du. Jeg har mere Erfaring end dig. Jeg studerer dem, mens du taler. Saa kan jeg bedre se, hvor Skoen trykker. Du ved jo, hvad du skal sige?“

„Ja ja. Jeg har det alt sammen i Hovedet, hvert eneste Ord. Jeg har skrevet det op og lært mig det. Jeg har hørt Kammerater fortælle om, hvordan de kom op og ikke kunde finde paa et Ord at sige, og saa lige med eet tog de fat, som om de var en helt anden, og Ordene strømmede ud af dem som Vand af en Vandhane. Store Mike Sheane sagde, at han havde det saadan. Men jeg vilde ikke løbe nogen Risiko, saa jeg skrev det hele op.“

Et Tog hylede sørgmodigt, og et Øjeblik efter rundede det en Kurve og kastede sit skærende hvide Lys ned ad Linien. Dick vendte sig om og saa paa, at de oplyste Personvogne raslede forbi. „Der var ikke mange Mennesker i den der,“ sagde han med Tilfredsstillelse. „Sagde du ikke, at din Gamle arbejdede ved Banerne?“

Root prøvede paa at holde Bitterheden borte fra sin Stemme. „Vist arbejder han ved Banerne. Han er Bremsevogter. Han smed mig ud hjemmefra, da han opdagede, hvad jeg bestilte. Han var nemlig bange for at miste sit Job. Han kunde ikke forstaa det. Jeg snakkede med ham, men han kunde ikke forstaa det. Han smed mig bare ud.“ Hans Stemme lød ensom. Pludselig gik det op for ham, at han havde været svag, og at det kunde lyde, som om han havde Hjemnæ. „Det er Ulykken ved dem,“ fortsatte han haardt. „De kan ikke se længere end til deres eget Job. De kan ikke se, hvad der sker med dem. De klynger sig til deres egne Lænker.“

„Gem dét til senere,“ sagde Dick. „Det lyder godt. Er det en Del af din Tale?“

OVERFALDET

I

Det var mørkt i den lille kaliforniske By, da de to Mænd kom ud af Lunch-Vognen og slentrede selv sikre gennem Sidegaderne. Luften var fuld af den søde Lugt af gærende Frugt fra Henkogierne. Højt oppe over Gadeoverskæringerne svajede blaalige Buelamper for Vinden og kastede flygtige Skygger af Telefontraade ned paa Jorden. De gamle Træhuse var tavse og hvilede i sig selv. De snavsede Vinduer genspejlede dystert Gadelygterne.

De to Mænd var omtrent af samme Størrelse, men den ene var meget ældre end den anden. Deres Haar var kortklippet, og de var arbejdsklædt. Den ældste havde en blaa Lærredsjakke paa, den yngste var i Overall og blaa højhalset Sweater. Da de drejede ned ad den mørke Gade, gav deres Fodtrin Genlyd mellem Træhusene. Den yngste begyndte at fløjte *Come to me my melancholy Baby*. Han standsede brat. „Jeg vilde ønske, jeg kunde faa den forbandede Melodi ud af Hovedet. Den har kreperet mig hele Dagen. Og saa er det oven i Købet en gammel Traver.“

Hans Kammerat vendte sig mod ham. „Du er nervøs, Root. Det er det, der er i Vejen. Du er nervøs som bare Fanden.“

De kom lige ind under en af de store blaaahvide Buelamper. Roots Ansigt fik et sejt Udtryk, Øjnene blev smalle, og Munden strammede sig bittert sammen. „Nej, jeg er ikke nervøs.“ De var ude af Lyset. Ansigtet afslappedes igen. „Jeg vilde ønske, jeg kendte Rumlen bedre. Du har været ude i det før, Dick. Du ved, hvad man kan vente sig. Men jeg har aldrig prøvet det.“

„Den bedste Maade at lære det paa, er at gøre det,“ citerede

„Nej, men jeg tror, jeg tager det med, hvis du siger, det lyder godt.“

Der var nu længere mellem Gadelygterne. En Række Akacietræer voksede langs Vejen. Byen var ved at tynde ud, og Landet ved at sætte sit Præg. Langs den ujævne Vej laa smaa spredte Huse mellem daarligt holdte Haver.

„Gud Fader, hvor er det mørkt!“ sagde Root igen. „Jeg gad vide, om der bliver Spektakler. Det er en god Aften at slippe bort i, hvis der sker noget.“

Dick snøftede bag sin opslaaede Jakkekrave. De gik et Stykke videre i Tavshed.

„Tror du, du vilde prøve paa at slippe væk, Dick?“ spurgte Root.

„Nej, for Fanden! Det er imod Ordrene. Hvis der sker noget, har vi at blive paa Pladsen. Du er jo et rent Barn. Jeg tror, du vilde stikke af, hvis jeg lod dig gøre det!“

Root brusede op: „Du tror vist, du er Helvede paa Hjul, bare fordi du har været ude et Par Gange for. Man skulde tro, du var Hundrede Aar, efter den Maade, du taler paa.“

„Jeg er i hvert Fald tør bag Ørerne,“ sagde Dick.

Root hang lidt med Hovedet. „Dick, er du sikker paa, at du ikke vilde stikke af?“ sagde han. „Er du sikker paa, at du kunde blive staaende og tage Skraldet?“

„Selvfølgelig er jeg sikker paa det. Det har jeg gjort før. Det er jo Ordren, ikke sandt?“ Han kiggede paa Root gennem Mørket. „Hvorfor spørger du for Resten? Har du mest Lyst til at stikke af fra det hele? Hvis du er bange, har du ikke noget at gøre her.“ Root sitrede. „Dick, du er en god Kammerat. Du fortæller ikke nogen, hvad jeg siger, vel? Jeg har jo aldrig prøvet det — hvordan kan jeg saa vide, hvad jeg vil gøre, hvis nogen slaar mig i Hovedet med en Knippel? Hvordan kan nogen vide, hvad de vil gøre? Jeg tror ikke, jeg stikker af. Jeg vil prøve paa at lade være.“

„Det er godt, min Dreng. Saa siger vi det. Men hvis du prøver paa at stikke af, indberetter jeg det. Vi har ikke Brug for fejge Fyre. Husk det, min Dreng.“

„Aah, hold op med at drenge mig. Det har jeg snart faaet nok af.“ Akacietræerne stod tættere ved Siden af hinanden, jo længere de gik. Vinden hviskede blidt i Bladene. En Hund knurrede i en af Gaardene, da de gik forbi. En let Taage begyndte at sænke sig over Jorden og havde allerede opslugt Stjernerne. „Er du sikker paa, at du har alting i Orden?“ spurgte Dick. „Er Lamperne i Orden? Har du faaet Tryksagerne? Jeg har jo overladt alting til dig.“

„Jeg gjorde det alt sammen i Eftermiddags,“ sagde Root. „Jeg har ikke sat Plakaterne op endnu, men jeg har dem i en Kasse derude.“

„Er der Petroleum paa Lamperne?“

„Der var rigeligt i dem. Ved du hvad, Dick, jeg tror, en eller anden har sladret, tror du ikke?“

„Sikkert. Det er der altid en eller anden, der gør.“

„Men du har ikke hørt noget om Razzia, vel?“

„Hvor Fanden skulde jeg høre det fra. Tror du, de kommer og fortæller mig i Forvejen, at de har i Sinde at slaas Hovedet af mig? Tag og tag dig sammen, Root. Du er jo lige ved at tabe Bukserne af Skræk. Du gør osse mig nervøs, hvis du ikke snart holder op.“

II

De nærmede sig en lav firkantet Bygning, der saa tung og massiv ud i Mørket. „Der ser ikke ud til at være kommet nogen endnu,“ sagde Dick. „Vi maa hellere lukke os ind og sørge for noget Lys.“ De var kommet til en forladt Udsalgsbygning. De gamle Butiksvinduer var uigennemsigtige af Snavs. En *Lucky Strike* Plakat var klistret fast paa den ene Side af Ruden, mens Damen paa en *Coca-Cola* Plakat paa den anden Side skinnede halvt igennem som et Genfærd. Dick slog Fløjderne op og gik indenfor. Han strøg en Tændstik og tændte en Petroleumslampe, satte Kaminaladen paa Plads og anbragte Lampen paa en opretstaaende Eblekasse. „Kom her, Root, vi maa se at faa Tingene i Orden.“

Væggene i Bygningen var raa og hvidkalkede. En Dynge støvede Aviser var sparket hen i et Hjørne. De to Bagvinduer var helt overtrukket af Spindelvæv. Bortset fra tre Æblekasser var Rummet fuldstændig tomt.

Root gik hen til en af Kasserne og tog en Plakat med Portræt-tet af en Mand i haarde sorte og røde Farver. Med Tegnestifter satte han Plakaten fast paa den hvidkalkede Væg bag Lampen. Saa satte han en anden Plakat op ved Siden af den, et stort rødt Symbol paa hvid Baggrund. Til sidst satte han en Æblekasse til paa Højkant og dyngede Brochurer og smaa uindbundne Bøger op paa den. Hans Fodtrin paa det bare Trægulv gav Genlyd i det tomme Rum. "Tænd den anden Lampe, Dick! Der er forbandet mørkt herinde."

"Er du osse bange for Mørke, min Dreng?"

"Nej. Men Folk maa snart være her. Og vi skal alligevel have mere Lys, naar de kommer. Hvad er Klokken?"

Dick saa paa sit Ur. "Et Kvartier i otte. Nogen af Fyrene skulde gerne snart være her." Han stak Hænderne i Jakkelommerne og blev staaende ved Siden af Kassen med Brochurerne. Der var ikke noget at sidde paa. Det sorte og røde Portræt stirrede strengt ud i Rummet. Root lænede sig op ad Væggen.

Lyset fra den ene af Lamperne blev mere rødtligt, og Flammen sank langsomt ned. Dick gik over til den. "Jeg synes, du sagde, der var rigeligt med Petroleum paa. Den dér er i hvert Fald tom."

"Jeg troede, der var rigeligt. Den anden er næsten fuld. Vi kan hælde noget over fra den."

"Hvordan skal vi bære os ad med det? Saa maatte vi først slukke dem begge to. Har du nogen Tændstikker?"

Root følte i Lommerne. "Kun to."

"Der kan du selv se! Vi bliver nødt til at holde Møde med kun een Lampe. Jeg skulde selv have gaaet det hele efter i Eftermiddags. Men jeg havde alt for travlt inde i Byen. Jeg troede, jeg kunde overlade det til dig."

"Vi kunde maaske i en Fart hælde noget af Petroleum en over i en Daase og saa hælde den paa."

"Ja, og sætte Ild paa hele Hytten. Du er sgu en køn Medhjælper."

Root lænede sig op ad Væggen igen. "Bare de snart vilde komme. Hvad er Klokken, Dick?"

"Fem Minutter over otte."

"Hvad mon der holder dem borte? Hvad mon de venter paa? Sagde du til dem, at det var Klokken otte?"

"Aah, tag og hold din Kæft. Du gør mig snart gal i Hovedet. Jeg ved sgu ikke, hvad der holder dem borte. Det kan være, de har faaet kolde Fødder. Men ti nu hellere lidt stille." Han begravede igen Hænderne i Jakkelommerne. "Har du en Smøg, Root?"

"Nej."

Der var meget stille. Længere inde mod Byen kunde de høre Automobileerne bruge deres Horn i Gaderne. En Hund gøede langtrukket og lidenskabsløst i et af Husene i Nærheden.

Akacietræernes Blade raslede udenfor i Vindstødene.

"Hør, Dick! Kan du ikke høre Stemmer? Jeg tror, de kommer."

De vendte Hovederne og lyttede anspændt.

"Jeg kan ikke høre noget. Det er vist bare noget, du tror."

Root gik hen til et af de snavsede Vinduer og saa ud. Da han kom tilbage, standsede han ved Bunken med Brochurerne og lagde dem pænt i Orden. "Hvad er Klokken nu, Dick?"

"Tag og ti stille! Du gør mig skør. Til det Arbejde, vi er ude paa, maa man have Mod. Vis dog lidt Mod, for Guds Skyld."

"Jeg har jo aldrig været ude i det før, Dick."

"Det behøver du ikke at fortælle mig. Det viser du tydeligt nok."

Vinden ruskede haardt i Akacietræerne. Den ruskede i en af Dørene, og den aabnede sig langsomt paa sine knirkende Hængsler. Vinden susede ind, tog i de støvede Aviser paa Gulvet og fik Plakaterne til at staa ud fra Væggen som Gardiner.

"Luk den Dør, Root ... Nej, lad den staa aaben. Saa kan vi bedre høre dem komme." Han saa paa Uret. "Den er næsten halv ni."

„Tror du, de kommer? Hvor længe skal vi blive her, hvis de ikke kommer?“

Dick stirrede paa den aabne Dør. „Vi gaar ikke herfra før tidligst Klokken halv ti. Vi har Ordre til at holde det Møde.“

Nattens Lyde hørtes tydeligere gennem den aabne Dør — de visne Blades Dans ude paa Vejen og Hundens langtrukne Gøen. Portrættet i rødt og sort paa Væggen saa truende ud i den skumle Belysning. Det blafrede igen ud fra Væggen. Dick saa hen paa det. „Jeg ved godt, at du er angst, min Dreng,“ sagde han stille. „Naar du er bange, saa se bare paa ham.“

Han pegede bagud paa Billedet med Tømmelfingeren. „Han var aldrig bange. Tænk bare paa, hvad han udrettede.“

Den unge saa op paa Portrættet. „Tror du aldrig, han var bange?“

Dick irettesatte ham skarpt. „Hvis han var, saa var der i hvert Fald aldrig nogen, der fik det at se. Tag Lære af det og gaa ikke rundt og vis alle og enhver, hvordan du har det.“

„Du er god at være ude med, Dick. Jeg ved ikke, hvad jeg skal gøre, naar jeg bliver sendt ud alene.“

„Du skal nok blive god, min Dreng. Du har Stof i dig. Det kan jeg se. Du har bare ikke været i Ilden endnu.“

Root kastede hurtigt et Blik hen til Døren. „Tys! Kan du ikke høre nogen komme?“

„Hold op med det Sludder! Naar de kommer, saa kommer de.“

„Jamen — skal vi ikke lukke Døren. Der er lidt koldt herinde. Hør! Der kommer nogen!“

Ude fra Gaden hørtes hurtige Fodtrin, der slog over i Løb. En Mand i Overall og Malerkasket kom farende ind. Han snappede efter Vejret. „I to maa hellere stikke af,“ sagde han forpustet ... „Der er en Flok af dem paa Vej med Knipier. Ingen af Folkene kommer til Mødet. De vilde lade jer selv tage Skraldet, men det vilde jeg ikke. Kom med! Saml jeres Sager sammen og kom med.“

Roots Ansigt var blegt og stramt. Han saa nervøst hen paa Dick. Han rystede lidt og stak Hænderne i Lommerne. „Tak, fordi du kom og fortalte os det. Stik bare af. Vi klarer os nok.“

„De andre vilde lade jer selv om Resten,“ gentog Manden. Dick nikkede. „Ja, længere frem ser de ikke. De kan ikke se længere end deres egen Næse. Stik nu af, før du bliver taget.“

„Kommer I da ikke selv med? Jeg kan hjælpe jer med at bære Sagerne.“

„Vi bliver her,“ sagde Dick urokeligt. „Vi har Ordre til at blive. Vi tager, hvad der kommer.“

Manden gik langsomt hen imod Døren. Saa vendte han om. „Bryder I jer om, at jeg bliver hos jer?“

„Nej. Du er en god Kammerat. Men vi har ingen Brug for dig. En anden Gang faar vi maaske Brug for dig.“

„Jeg har gjort, hvad jeg kunde.“

III

Dick og Root hørte hans Skridt forsvinde i Mørket. Nattens Lyde kom igen. De visne Blade fejede hen ad Jorden rundt om Bygningen. Bilerne summede fjernt inde fra Byen.

Root saa paa Dick. Han kunde se, at Dicks Næver var knyttede i Jakkelommerne. Ansigtsmusklerne var stive, men han smilede til sin unge Kammerat. Plakaterne blafrede ud fra Væggene og faldt tilbage igen.

„Er du bange, min Dreng?“

Root vilde først benægte det, men opgav det saa. „Ja, jeg er bange. Maaske duer jeg ikke til dette her.“

„Tag dig sammen, Barn!“ sagde Dick heftigt. „Tag dig sammen!“

Dick citerede for ham: „De vankelmødige og forsagte maa have et Eksempel paa Standhaftighed. Det store Folk maa have et Eksempel paa Uretfærdighed.“ Saadan var det, Root. Det er Parolen. Han sank tilbage i Tavshed. Hunden i Nærheden gøede stærkere.

„Jeg tror, det er dem,“ sagde Root. „Tror du, de slaar os ihjel?“

„Nej, de slaar ikke ret tit nogen ihjel.“

„Men de slaar og sparker os, ikke sandt? De slaar os i Ansigtet med Knipler og brækker Næsen paa os. Store Mike fik Kæben brækket paa tre Steder.“

„Tag dig sammen, Dreng! Tag dig dog sammen! Og hør, hvad jeg nu siger: hvis nogen smadrer noget i Stykker paa dig, saa er det ikke ham, der gør det, det er det kapitalistiske System. Og det er ikke dig, han smadrer. Han langer ud efter vores Ideer. Kan du huske det?“

„Jeg har ikke i Sinde at løbe, Dick. Det giver jeg dig mit Ord paa. Hvis jeg begynder at løbe, saa hold paa mig, vil du ikke?“

Dick gik helt hen til ham og klappede ham paa Skuldren. „Du er god nok. Jeg kan altid mærke det, naar en Fyr vil løbe.“

„Var det ikke bedre at gemme Tryksagerne, saa det ikke alt sammen bliver brændt?“

„Nej — en af dem kunde stikke en Bog i Lommen og læse den bagefter. Saa vilde den gøre sin Gavn. Lad bare Bøgerne ligge. Og hold saa Mund! Det gør det bare værre at snakke.“

Hunden var faldet tilbage til sin langtrukne lidenskabsløse Gøen. Et Vindstød fejede en Hvirvel af visne Blade ind ad den aabne Dør. Plakaten med Portrættet stod ud fra Væggen og gik løs i det ene Hjørne. Root gik hen og gjorde den fast. Inde i Retning af Byen skreg en Bil mod sine Bremses.

„Kan du høre noget, Dick? Kan du høre dem komme?“

„Nej.“

„Dick, ved du, at Store Mike laa to Dage med brækket Kæbe, før nogen kom og tog sig af ham.“

Den ældre vendte sig vredt mod ham. En knyttet Haand kom frem af hans Jakkelomme. Hans Øjne blev smalle, da han saa paa Drengen. Han kom helt hen til ham og lagde en Arm om hans Skuldre. „Hør godt efter, min Dreng“, sagde han. „Jeg ved ikke saa meget, men jeg har været igennem dette her før. Og det kan jeg roligt sige dig. Naar det kommer — gør det ikke ondt. Jeg ved ikke hvorfor, men det gør det ikke. Selv om de skulde sla dig ihjel, gør det ikke ondt. Han lod Armen falde og gik hen

imod Døren. Han kiggede ud og lyttede til begge Sider, før han kom tilbage.

„Hørte du noget?“

„Nej. Ikke en Lyd.“

„Hvad — tror du holder dem tilbage?“

„Hvor skulde jeg vide det fra?“

Root sank en Klump i Halsen. „Maaske kommer de slet ikke. Maaske var det en Løgn, den Fyr stak os, bare for Sjov.“

„Ja, maaske.“

„Men — skal vi da vente hele Natten paa at faa Hovedet slaaet af?“

Dick vrængede ad ham. „Ja, vi skal vente hele Natten paa at faa Hovedet slaaet af.“

Vinden satte i med eet vældigt Stød og døde saa helt bort. Hunden holdt op at gå. Et Jernbanetog hylede ved en Overskæring, fo'r larmende forbi og efterlod Natten mere stille end før. I et Hus i Nærheden begyndte et Vækkeur at kime. „Der er nok nogen, der skal tidligt paa Arbejde“, sagde Dick. „En Nattevagt maaske.“ Hans Stemme lød alt for højt i Stilheden. Yderdøren slog knirkende i.

„Hvad er Klokken nu, Dick?“

„Et Kvarter over ni.“

„Gud Fader! Er den ikke mere? Jeg troede, det snart var Morgen .. Dick, ønsker du ikke osse, at de vilde komme, og vi kunde faa det overstaaet? Hørte du dét Dick? Jeg syntes, jeg hørte Stemmer.“

De blev staaende ubevægelige og lyttede med Hovedet bøjet fremefter. „Kan du ikke høre Stemmer, Dick?“

„Det tror jeg nok. Nogen, der hvisker.“

Hunden gæde igen, denne Gang voldsomt. En svag Mumlen af Stemmer kunde høres. „Se dér Dick! Jeg synes, jeg saa nogen henne ved Bagvinduet.“

Den ældre smaalo uroligt. „Det er for at vi ikke skal slippe bort. De har omringet Huset. Tag dig nu sammen, min Dreng! De kommer nu. Husk, at det ikke er dem selv, men deres System.“

Den lange Dal

De hørte Støjen af løbende Fodtrin. Dørene blev revet op. En Flok Mænd trængte sig ind, tarveligt klædte Mænd med sorte Hatté. De havde Stokke og Knipler i Haanden. Dick og Root stod ret op med fremstrakt Hage og halvt tillukkede Øjne.

Saa snart de var indenfor, blev Mændene urolige. De stod i en Halvkreds om Dick og Root, skulede til dem og ventede paa, at nogen skulde begynde.

Unge Root skævede til Dick og saa, at den ældre Mand betragtede ham koldt og kritisk, som om han bedømte hans Holdning. Root stak sine rystende Hænder i Lommen. Han tvang sig selv fremad. Hans Stemme var høj af Angst. „Kammerater,“ raabte han, „I er Folk af samme Slags som vi. Vi er alle Brødre —!“ En Knippel fløj frem og ramte ham paa Siden af Hovedet med en dump Lyd. Root sank ned paa Knæ og støttede sig til Gulvet med Hænderne.

Mændene stod stille og stirrede.

Root kom langsomt op i staaende Stilling. Hans flækkede Øre sendte en rød Strøm ned ad Halsen. Hele Siden af Ansigtet var mørk og underløbet. Han rettede sig op igen. Hans Aandedræt arbejdede voldsomt. Hans Hænder var rolige nu, hans Stemme sikker og stærk. Hans Øjne var hede af Begejstring. „Kan I ikke forstaa,“ raabte han, „at det alt sammen er for jeres Skyld. Vi gør det for jer. Alt sammen. I ved ikke, hvad I gør.“

„Slaa de røde Svin ihjell!“

En eller anden fnisede hysterisk. Og saa kom Flodbølgen. Idet han faldt, opfangede Root et Glimt af Dicks Ansigt, der smilede et stramt haardt Smil.

IV

Han var nær ved Overfladen adskillige Gange, men naaede ikke helt til Bevidsthed. Til sidst lukkede han Øjnene op og huskede det hele. Hans Ansigt og Hoved var tunge af Bandager. Han kunde kun se en smal Lysstribe mellem sine opsvulmede

Øjenlaag. En Tid laa han og prøvede paa at tænke det hele igen. Saa hørte han Dicks Stemme i Nærheden.

„Er du vaagen, min Dreng?“

Root prøvede sin Stemme og mærkede, at den kvækkede slemt. „Det tror jeg nok.“

„De bearbejdede minsanden dit Hoved grundigt. Jeg troede, du var færdig. Du fik Ret angaaende din Næse, den bliver ikke særlig køn for Fremtiden.“

„Hvad gjorde de med dig, Dick?“

„Aah, de brækkede min Arm og et Par Ribben. Du maa lære at vende Ansigtet ned mod Jorden. Det skaaner Øjnene.“ Han standse og trak Vejret forsigtigt. „Det gør ondt at trække Vejret, naar man har et brækket Ribben. Vi var heldige. Betjenten fandt os og tog os med.“

„Er vi i Fængsel, Dick?“

„Ja. I Hospitalscelle.“

„Hvad staar der mon i Rapporten?“

Han hørte Dick prøve paa at le, og saa stønne af Smerte. „Ansigtelse af Optøjer. Vi faar seks Maaneder, tænker jeg. Betjentene tog Tryksagerne.“

„Du fortæller dem ikke, at jeg er under atten Aar, vel Dick?“

„Nej. Jeg skal nok lade være. Du maa hellere holde Mund. Din Stemme lyder ikke alt for rask. Tag den med Ro.“

Root laa tavs, ligesom indhyllet i en Ham af dump Smerte. Men et Øjeblik efter talte han igen. „Det gjorde ikke ondt, Dick. Det var underligt. Jeg følte mig helt sikker paa mig selv — næsten oplagt.“

„Du holdt dig fint, min Dreng. Du holdt dig saa godt som nogen, jeg har set. Jeg skal nok give dig et godt Skudsmaal i Komitéen. Du klarede dig virkelig fint.“

Root kæmpede for at gøre sig noget klart. „Da de slog mig, vilde jeg gerne sige til dem, at jeg ikke tog mig noget af det.“

„Javist, min Dreng. Det var det, jeg fortalte dig. Det var ikke dem. Det var det System, der staar bag dem. Du har ingen Grund til at hade dem. De ved jo ikke bedre.“

Root talte som i en Døs. Smerterne gjorde ham uklar. „Du kan nok huske det Sted i Biblen, Dick, hvor der staar saadan noget lignende som „Tilgiv dem, fordi de ikke ved, hvad de gør?“

Dicks Svar var strengt. „Ti stille med den Religionsnak, min Dreng. Ved du ikke, at Religion er Opium for Folket?“

„Jo, jeg ved“, sagde Root. „Men det var ikke for at sige noget religiøst. Det var bare — jeg havde Lyst at sige det. Jeg følte det bare paa den Maade.“

SELEN

Peter Randall var en af de mest agtede Farmere i hele Omegnen af Monterey. Da han en Gang skulde holde en lille Tale i en Forsamling af Frimurere, forestillede en af Brødrene ham for Forsamlingen som et værdigt Forbillede for alle unge Frimurere i Kalifornien. Han nærnede sig de halvtreds, hans Væsen var alvorligt og behersket, og han havde et yderst velplejet Fulds-kæg. Enhver Forsamling ydede ham den Respekt, der tilkommer en Mand med Fulds-kæg. Peters Øjne var ogsaa alvorlige — blaa og alvorlige, næsten til Grænsen af Sørgmodighed. Folk vidste, at der var Kræfter i ham, men stramt tøjlede Kræfter. Somme Tider blev Udtrykket i hans blaa Øjne uden nogen synlig Grund skulende og ondsindet, som hos en gal Tyr, men det Udtryk veg hurtigt Pladsen for hans sædvanlige Retsindighed og Selvbeherskelse. Han var høj og bredskuldret, og han holdt Skuldrene tilbage og trak Maven ind som en Soldat. Og eftersom Jordens Dyrkere som Regel har krumme Rygge og Skuldre, steg Peter saa meget mere i deres Agtelse paa Grund af sin Holdning.

Hvad Peters Hustru, Emma, angik, saa var de fleste paa Engen enige om, at det var svært at forstaa, hvordan saadant et lille vindtørt Kvindemenneske af bare Skind og Ben kunde blive ved at leve — navnlig eftersom hun laa syg det meste af Tiden. Hun vejede kun syv og firs Pund. Da hun var fem og fyrrer, var hendes Ansigt brunt og rynket som en gammel Kones, men hendes mørke Øjne brændte af Begær efter at leve. Hun var en stolt Kvinde, der klagede sig meget lidt. Hendes Far havde været Frimurer af tre og tredivte Grad og Vicesformester i sin Loge. Før